

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Nógrád Megyei Bíróság ... felperesnek - Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Főosztály ... ügyintéző által képviselt Fővárosi Bíróság /...alperes ellen - bírósági jogkörben okozott kár megfizetése iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t :

Nógrád Megyei Bíróság felperes keresetét **e l u t a s í t j a .**

A bíróság kötelezi felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg alperesnek 10.000.- (tízezer) forint perköltséget, valamint külön felhívásra az államnak 141.944.- (egyszáznegyvenegyezer-kilencszáznegyvennégy) forint illetéket.

Az ítélet ellen a Fővárosi Ítéltáblához címzetten, a Nógrád Megyei Bíróságnál az ítélet kézhezvételétől számított 15 napon belül 4 példányban előterjeszthető fellebbezésnek van helye.

Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy az ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha az, csak az ítélet indokolása ellen irányul, feltéve, hogy a felek a fellebbezésben, a fellebbezés tárgyaláson történő elbírálását nem kérték.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett közös kérelmük alapján, a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását kérhetik.

A megyei bíróság tájékoztatja a peres feleket, hogy az ítéltábla előtti eljárásban az ítélet ellen fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s :

A felperes 1995. december 11. napján kelt kinevező okirat alapján határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszony keretében látta el a Honvédelmi Minisztérium Regionális Katonai Környezetbiztonsági Központi Főigazgatói feladatait. Ezen szervet a ... Miniszter 1997. június 30. napján kelt határozatával július 8-i hatállyal ... Nemzetvédelmi Egyetem Katonai Környezetbiztonsági Központja néven újra alapította. A felperes munkáltatójánál a ... Minisztérium Központi Pénzügyi Szakellenőrzési Osztálya 1997. július 17. és augusztus 8. között célellenőrzést tartott. A célellenőrzés során megállapításra került, hogy a pénzügyi és gazdálkodással kapcsolatos feladatokat a felperes és egyik kollégája hajtják végre. A pénzügyi gazdálkodás színvonala nem megfelelő, egyes területeken kritikus, az általános pénzügyi és számviteli szabályokkal a felperes nincs tisztában, a költségvetési gazdálkodás áttekinthetetlen, pazarló és szabálytalan.

Az ellenőrzők büntető feljelentés megtételét, illetve fegyelmi eljárás lefolytatását javasolták felperessel szemben. Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyv alapján a rektor a honvédelmi miniszter előzetes egyetértésével elrendelte a fegyelmi eljárás megindítását felperessel szemben. A felperes munkáltatója a ... Egyetem 1997. december 12. napján kelt határozatával a felperest közalkalmazotti jogviszonyából eredő lényeges kötelezettségeinek vétkes megszegése miatt elbocsátás, fegyelmi büntetésben részesítette.

Indoklásában megállapította, hogy felperes vezetői munkaköre magasabb vezetői beosztásnak minősül, és erre tekintettel a szervezeti és működési szabályzat értelmében a főigazgató felelős az általános vezetői felelősségen túl, a központ gazdálkodásáért, a hatáskörében hozott döntések jogi és szakmai megalapozottságáért az ügyviteli, személy- és munkaügyi tevékenységért. A felperes volt jogosult a központ terhére történő kifizetések engedélyezésére.

Megállapította, hogy a felperes az alábbi fegyelmi vétségeket követte el:

1./

Három esetben önmagával kötött megbízási szerződést, a második és harmadik esetben emellett a munka elvégzését is ő igazolta. Az 1997. május 26-i 80.000.- forint díjú megbízási szerződés megkötésénél - ami a konferencia szervezésére vonatkozott - megsértette továbbá a 25/1992. XI. hó 25. HM rendelet 8. § /3/ bekezdésében foglalt szabályt, mely szerint magasabb vezető beosztású közalkalmazott munkavégzésre irányuló ilyen jogviszonyt nem létesíthet.

2./

A felperes szerződést kötött a ...Bt-vel kertépítés szolgáltatás igénybe vételére, mely Bt. a munkáltató alkalmazottjának, ...-nének és férjének a gazdasági társasága volt. A közérdeket sértette, hogy a költségvetési szerv részére az annak alkalmazásában álló közalkalmazott Bt-je végez szolgáltatást úgy, hogy a közalkalmazott részt vesz a munkák átvételében, ő bonyolítja a díjazás kifizetését.

3./

A munkáltató által szervezett konferenciákat megelőzően a felperes előre és készpénzben fizetett szállásért és étkezésért.

4./

A felperes 1997. április 7. és 1997. május 13. napján 800.- forint / fő díjazást fizetett ki egyszeri étkezésért. Ez az étkezési ár jelentősen meghaladja az ... Élelmezési Szolgálat főnöke által meghatározott normatívát.

5./

A felperes szerződést kötött ... vállalkozóval, hogy havi 20.000.- forintért elvégzi a központ gépelési munkáit, részére 1996. november 8. napján 1996. december 2. napján, és december 13. napján 20.000.- forint helyett - számlái alapján - 30.000.- forintot fizettek ki. A jogtalan kifizetésért a felperes felelős.

A felperes munkáltatója fegyelmi határozata ellen keresetet terjesztett elő a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2001. szeptember 27. napján kelt 12.N.1165/1998/61. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította, a Fegyelmi Tanács 1997. december 12. napján elbocsátás fegyelmi büntetést tartalmazó határozatát pedig, hatályában fenntartotta.

Az I. fokú bíróság vizsgálta a fegyelmi határozatot mind alaki, mind pedig tartalmi szempontból, melynek érdekében rendkívül széles körű bizonyítási eljárást folytatott le. Ítéletének indoklásában megállapította, hogy a felperes munkáltatója a fegyelmi eljárás során jogszabályt nem sértett, tartalmában pedig megalapozott helyes döntést hozott. Indoklásában részletesen kitért a felperes által felhozott valamennyi körülményre.

A fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Bíróság, mint II. fokú bíróság 2002. március 20. napján kelt 55.Mf.29251/2001/14. számú részítéletében az I. fokú ítéletet részben megváltoztatta, és a felperes munkáltatójának 1997. december 12. napján kelt fegyelmi határozatát hatályon kívül helyezte.

Megállapította, hogy a munkáltató a felperes közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg, és tekintettel arra, hogy felperes nem kérte az eredeti munkakörbe történő visszahelyezését, a Kjt. 34. § /5/ bekezdése alapján a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszűnési időpontját a részítélet jogerőre emelkedése napjában, 2002. március 20-ban határozta meg. Ugyanakkor a felperes és munkáltatója közötti elszámolás vonatkozásában az I. fokú bíróságot új eljárásra utasította.

A II. fokú bíróság részítéletében kifejezetten alaki okból helyezte hatályon kívül a fegyelmi határozatot. Az I. fokú bírósággal ellentétben az alperes munkáltatójának 1997. június 30. napján kihirdetett ... számú határozatának 10. pontjára hivatkozással arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Honvédelmi Miniszter hozzájárulására nem csak a fegyelmi eljárás elrendeléséhez, hanem a fegyelmi határozat meghozatalához is szükség volt, amelyet a munkáltató beszerezni elmulasztott.

Az I. fokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítése mellett, mivel felperes fellebbezésében az I. fokú ítélet fegyelmi határozatra vonatkozó érdemi döntését is vitatta a fegyelmi vétség elkövetését illetően, a II. fokú bíróság e körben is elbírált a fellebbezést. Ennek során megállapította, hogy a felperes a fegyelmi vétségeket döntő többségében elkövette, mely fegyelmi vétségekkel arányban álló volt az elbocsátás fegyelmi büntetés.

A II. fokú bíróság által elrendelt új eljárás keretében a Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 2006. március 27. napján kelt, ... számú ítéletében a felperes munkáltatóját kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 16.355.531.- forintot, valamint ezen belül részletezett, különböző jogcímen megállapított összegek kamatait, és 1.009.000.- forint + 20 % Áfa perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az ítélet 2006. április 26. napján jogerőre emelkedett, és a jogerős ítélet alapján felperes részére volt munkáltatója megfizetett mintegy 14.000.000.- forintot.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi 3. törvény 2. § /1/ bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy összhangban az 1. §-ban foglaltakkal, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A /2/ bekezdés szerint a per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Nem hivatkozhat a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódásához maga is hozzájárult. A /3/ bekezdés értelmében az /1/ bekezdésben foglaltak elmulasztása esetén a fél az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással, méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a jogsérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható.

A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi 4. törvény 349. § /1/ bekezdése értelmében, államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A Pp. 339. § /1/ bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben általában elvárható.

A Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A Pp. 84. § /1/ bekezdése szerint, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest az e) pont értelmében kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

Felperes kereseti kérelmében kérte kötelezni alperest 1.865.738.- forint vagyoni, valamint 500.000.- forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Álláspontja szerint az alperes az 55.Mf.29251/2001/14. számú jogerős részítéletével négyszeresen megsértette a tisztességes eljáráshoz fűződő jogait. Bár a részítélet rendelkező részében megállapította, hogy a munkaviszonyát jogellenesen szüntették meg, indoklásában erre csupán egyetlen triviális formai okot jelöl meg. Nem foglalkozott a felperes keresetében kezdettől fogva hangoztatott és iratokkal bizonyított kifogásával, hogy a fegyelmi eljárás megindításakor nem közölték vele, milyen kötelezettség szegésekért akarják felelősségre vonni. Ezzel a bíróság megsértette felperesnek az indokolt döntéshez való jogát. Bár a felperes az I. fokú eljárás során évekig szorgalmazta, és fellebbezésében is kérte a bíróság a felperes által vezetett szervezet pénzügyi gazdálkodásáért való felelősségét jogszabályok alapján nem tisztázta. Nem tisztázta, bár erre a felperes hét bizonyítékot is megjelölt. Ezzel a bíróság ismételten megsértette az indokolt döntéshez való jogát.

Álláspontja szerint a bíróság megsértette a peres felek közötti kiegyensúlyozott elbánás, más megfogalmazásban, a fegyver egyenlőség elvét, amikor a bizonyítékok köréből kiemelte az egyetlen felperes ellen szóló szabályozásként, a felperes szerint jogszerűtlenül az SZMSZ-t, amely ellent mondott az összes többi mellőzött magasabb rendű jogszabályokkal. Végül a bíróság megsértette az ártatlanság védelméhez fűződő felperesi jogokat, amikor ítéletében egyetértését fejezte ki a felperest elmarasztaló fegyelmi határozattal, melyet maga a bíróság helyezett hatályon kívül. A fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése után nem volt értelme az ítéletnek ellentmondó módon helyeselni. A bíróság ítélete döntő szerepet játszott abban, hogy a felperes munkáltatójának főhatósága a ... Minisztérium elzárkózott a felperessel a peren kívüli megegyezésről, kártalanításról, valamint a felperessel való tárgyalástól is. A felperes pere további négy esztendővel elhúzódott. Tekintettel az ítélet indoklására, elhelyezkedni többé nem tudott, így munkanélküliként erkölcsi jóvátétel nélkül érte meg 2005-ben a nyugdíjkorhatárt.

A felperes vagyoni kártérítési igényét arra alapította, hogy álláspontja szerint 12 havi felmentés illette volna meg, ugyanakkor mivel a bíróság úgy értékelte, hogy a fegyelmi eljárás során a munkáltatója csak kisebb hibát vétett, a bíróság az apró hiba miatt eredetileg 2 havit állapított meg, ugyanakkor méltányosságból figyelembe vette az idő múlását, és így ítélte meg felperesnek 5 havi végkielégítést. Tehát felperes az 5 és 12 hónap közötti különbözetre terjesztett elő vagyoni igényt. Nem vagyoni kárigényét pedig a jó hírneve megsértéséhez kötötte.

Alperes a kereset elutasítását kérte.

A bíróság a perben beszerezte a per elbírálásához szükséges valamennyi iratot, valamint meghallgatta peres feleket. A felperes személyes meghallgatása során hivatkozott arra, hogy a bíróságok figyelmen kívül hagyták a felperes mellett szóló bizonyítékokat, vagy azt nem kellő súllyal vették figyelembe.

A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy felperes keresete alaptalan. Elsődlegesen vizsgálta a bíróság, hogy alperes részéről került-e sor jogellenes magatartásra. E körben megállapítható, hogy az I. fokú bíróság rendkívül széleskörű bizonyítást folytatott le, és az általa megállapított tényállást a II. fokú bíróság kiegészítette. A bíróságok értékelték valamennyi rendelkezésükre álló bizonyítékot.

Nem felel meg a valóságnak az a felperesi állítás, hogy a bíróságok nem foglalkoztak azzal a körülménnyel, hogy a fegyelmi eljárás megindításakor nem közölték felperessel, hogy milyen kötelezettség szegésekért akarják felelősségre vonni.

Az I. fokú bíróság ítéletének indoklásának 2. oldalán kifejezetten megállapította, hogy a rektor 1997. október 14. napján kelt iratával rendelkezett a ... Miniszter előzetes egyetértésével a fegyelmi eljárás megindításáról a felperes ellen. Egyidejűleg kijelölte a vizsgáló biztost, és az irat indoklásában megjelölte, hogy az eljárásra az ellenőrzési jegyzőkönyvben foglaltak adtak alapot, mely szerint alapos a gyanú, hogy felperes a munkája során megsértette a pénzügyi és számviteli, illetve gazdálkodási szabályokat. Ezen iratot a felperes részére ajánlott küldeményként továbbította. A felperes az ellenőrzési jegyzőkönyvet is kézhez kapta, arra részletesen, írásban fejtette ki álláspontját. A kijelölt vizsgálóbiztos felperest meghallgatta, az erről 1997. október 29. napján készült jegyzőkönyvet felperes aláírta. A vizsgálóbiztos összefoglaló jelentését 1997. november 18-i dátummal készítette el.

A II. fokú bíróság részítéletének 7. oldalán kiemeli, hogy az 1997. december 2. napján megtartott fegyelmi tárgyalásról felvett jegyzőkönyv szerint a vizsgálóbiztos felolvasta a jelentést, és a felperes a kiegészített vizsgálóbiztosi véleményt egyes pontjaiban felsoroltakra egyértelműen nyilatkozott, és védekezését előterjesztette. E tárgyban egyéb észrevételt nem tett. Tehát e vonatkozásban a bíróságok indoklási kötelezettségüknek eleget tettek. E körben a felperes hivatkozott arra, hogy a munkaügyi per iratai között található feljegyzés „... Miniszter Úrnak” című irat, amely 1998. február 5. napján érkezett a Fővárosi Munkaügyi Bíróságra felperes munkáltatójától. A feljegyzést a ... Minisztérium Jogi és Igazgatási Főosztálya készítette 1997. szeptember 18. napján, és a ...Minisztérium több magas vezetője, végül maga a miniszter is egyetértően szignálta.

Felperes álláspontja szerint a bíróság ezt a dokumentumot figyelmen kívül hagyta, mely bizonyíthatóan volna a felperessel szemben lefolytatott fegyelmi eljárás súlyos jogszerűtlenségét, mivel a feljegyzés bizonyítja, hogy a miniszter nem engedélyt adott a fegyelmi eljárásra, hanem utasításban adta a felperes munkáltatójának, hogy indítson fegyelmit a felperes ellen. Nyilvánvaló, hogy a ... Miniszter utasítása a fegyelmi eljárás lefolytatására a ...Miniszter hozzájárulását is jelenti egyben. A bíróságok ezt az iratot figyelmen kívül nem hagyták, hanem hozzájáruló nyilatkozatként értékelték. Ugyancsak nem felel meg a valóságnak, hogy a bíróságok nem tisztázták volna a felperes felelősségét a pénzügyi gazdálkodásért. Mind az I. fokú, mind pedig a II. fokú bíróság indoklásában e körülményre részletesen kitér, megállapítva a felperes felelősségét.

Ugyancsak nem helytálló felperes azon hivatkozása, hogy a bíróság a bizonyítékok közül kiemelte volna a felperes munkáltatójának szervezeti és működési szabályzatát, amely ellentmondana az összes többi mellőzött magasabb szintű jogszabállyal. A munkáltató szervezeti és működési

szabályzata nem bizonyíték, hanem kifejezetten a felperes és munkáltatója közötti jogviszony rendezésére hivatott.

A II. fokú bíróság ítéletének 9. oldalában részletesen kitér arra a körülményre, hogy a szervezeti és működési szabályzat B/1/A. pontja tartalmazza mindazon felsorolást, amelyért a főigazgató felelőssége fennáll az általános felelősségen és feladatokon túl. Ezen pontban került megjelölésre a központ gazdálkodásáért való felelősség. A felperes terhére rótt mulasztásokat, mint intézményvezető gazdálkodási körben követte el. Ezért nem fogadta el a felperes azon védekezését, hogy a felhozott mulasztások nem a gazdálkodással kapcsolatosak, hanem pénzügyi vonatkozású, formai elszámolási szabályszegések csupán.

A felperes által hivatkozott ártatlanság védelméhez fűződő jog büntetőjogi kategória. A felperes esetében a bíróságoknak a polgári és munkaügyi jogszabályokat kellett alkalmazni. A felperes keresete alapján mind az I., mind pedig a II. fokú bíróságnak feladata volt a felperes munkáltatója által meghozott fegyelmi határozat felülvizsgálata, mind alaki, mind pedig tartalmi szempontból. Kétségtelen tény, hogy a II. fokú bíróság a fegyelmi határozatot alaki okból helyezte hatályon kívül, ez azonban nem zárja ki, hogy indoklásában állást foglaljon annak tartalmát illetően is, sőt, jelen esetben ez a bíróságok kötelessége is volt a felperesi kereset alapján. A bíróságnak ítélettel rendelkező részében erről külön döntenie nem kellett. Nem helytálló a felperesi előadás, mely szerint a II. fokú ítélet indoklása tartalmában ellentétes lenne annak rendelkező részével.

Megállapítható tehát, hogy az I. és II. fokon eljáró bíróságok felperes eljárási jogait meg nem sértették. A bíróságok ítéletükben az indoklási kötelezettségüknek eleget tettek. A bíróság a tényállást a felek előadásának, és a bizonyítási eljárás során felmerül bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

Kétségtelen tény, hogy mind az I. fokú, mind pedig a II. fokú bíróság indoklásában megállapította, hogy felperes a munkáltatója által megállapított fegyelmi vétségeket elkövette. A rendelkezésre álló széles körű bizonyítékok alapján nem is volt más lehetősége. Nyilvánvalóan alaptalan az a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény, amely jogerős ítélet tartalmát jelöli meg a kereseti kérelem alapjaként. Felperes nem is ezt a körülményt jelölte meg, hanem azt, hogy egyáltalán kitértek az ítéletek a fegyelmi határozat tartalmára, de mint ahogy a bíróság a fentiekben rámutatott, ez nem csak lehetősége, hanem kötelessége is volt a bíróságoknak, tekintettel felperes keresetére.

A II. fokú bíróság ítélete nem eredményezte a felperes perének elhúzódását, hiszen az új eljárás elrendelése szükségszerű volt, tekintettel arra, hogy a II. fokú bíróság a fegyelmi határozathoz képest lényegesen későbbi időpontban határozta meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszűnését, így a felperes és munkáltatója között a megismételt eljárás során el kellett számolni. Ez az eljárás vezetett arra az eredményre, hogy a felperes munkáltatójától mintegy 14.000.000.- forint nettó pénzüsszeget kapott, holott a fegyelmi határozata meghozatalakor csupán kis mértékű alaki hibát vétett. Bár önmagában az alperesi jogellenes magatartás hiánya a felperesi kereset elutasításához vezet, a bíróság rámutat arra a körülményre, hogy ugyancsak valótlan felperes azon előadása, hogy a II. fokú ítélet indoklása miatt nem tudott ismételt elhelyezkedni.

A felperes az ELTE angol-magyar szakán szerzett diplomát, valamint felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik angol és francia nyelvből, valamint középfokúval orosz nyelvből. Foglalkozott műfordítással, volt a ... Könyvtár Főigazgató helyettese, sokat publikált könyvtáros szaklapokban, volt a ...Könyvkiadó Iroda vezetője. Mind iskolai végzettsége, mind szakképzettsége folytán el

tudott volna helyezkedni. Teljesen irreális volt felperes azon törekvése, hogy a volt munkáltatójánál keresett munkát, illetve a volt munkáltatójánál szerzett kapcsolatai felhasználásával hasonló területeken.

A felperest a munkáltatója fegyelmi úton elbocsátotta, mivel meggyőződése volt, hogy felperes a fegyelmi vétségeket elkövette. Ezt a körülményt egy fegyelmi eljárás keretében megállapította, a bíróságok pedig érdemben helyesnek ítélték meg ezen fegyelmi határozatot. A felperes hosszú évekig pereskedett volt munkáltatójával, így nyilván való, hogy sem a volt munkáltató, sem pedig a munkáltatóval kapcsolatos egyéb intézmények felperest foglalkoztatni nem kívánták. Ugyanakkor más területen lehetősége volt felperesnek az elhelyezkedésre.

Mindezek alapján a bíróság a rendelkező részben írtak szerint határozott.

A perköltség viselése felől a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján döntött.

A per az 1990. évi XCIII. Törvény 62. § /1/ bekezdés g) pontja alapján tárgyi illeték feljegyzési jogos, ezért az illeték megfizetésére a bíróság a pervesztes felperest kötelezte.

Az ítélet elleni fellebbezési lehetőség a Pp. 233. § /1/ bekezdésén alapul.

Balassagyarmat, 2008. év január hó 9. napján.

Trnkáné dr. Tatár Teréz s.k.
bíró